

Nie budzi wątpliwości prawnych fakt, że jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać swoje herby. Niektóre samorządy idą jednak dalej i przyjmują uchwały o zasadach używania herbu. W zależności od przyjętych rozwiązań zasady te obejmują z reguły ustalenie kręgu podmiotów uprawnionych do korzystania z herbu oraz zasad udzielania zgody na wykorzystanie herbu. Pytanie czy samorządy mogą wydawać tego rodzaju uchwały.

Orzecznictwo odpowiada na to pytanie twierdząco. Przykładowo w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 listopada 2009 r. sygn. II OSK 1307/09 wskazano, że należy zaakceptować pogląd że do właściwości organu stanowiącego należy podejmowanie uchwał nie tylko o ustanowieniu herbu i flagi gminy, ale także uchwał regulujących zasady ich używania.

Przepis art. 3 ust. 1 ustawy o odznakach i mundurach, odczytywany w powiązaniu z przepisami ustaw regulujących ustrój jednostek samorządu terytorialnego., nie tylko nie stwarza przeszkody do uchwalenia zasad posługiwania się tymi insygniami gminnymi, ale mieści w sobie implicite uprawnienie do uregulowania takiej materii, bez czego samo uchwalenie herbu lub flagi nie wiązałoby się z jakimikolwiek możliwościami praktycznego ich używania lub wykorzystywania.

Zasady te muszą uwzględniać wymogi heraldyczne oraz nie mogą stać w sprzeczności z obowiązującym porządkiem prawnym, a w szczególności nie powinny zawierać norm powtarzających unormowania wynikające z innych przepisów prawa i ustanawiać norm ochronnych o charakterze restrykcyjnym sprzecznych z tymi, które wynikają z powszechnie obowiązujących przepisów. Podobnie orzekł Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 marca 2009 r., sygn. akt II OSK 1454/08.

Jakie środki ochrony prawnej przysługują zatem jednostce samorządu terytorialnego w przypadku naruszenia uchwały. Herb w wersji urzędowej jest dobrem osobistym jednostki samorządu terytorialnego i jako taki podlega ochronie sądowej. Herb w wersji urzędowej. Ochronie nie podlegają natomiast poszczególne elementy herbu. Przykładowo w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 24 listopada 1993 r. I ACr 770/93, LexPolonica nr 303715 wskazano, że użycie „elementów herbu” do celów „reklamowych i handlowych” nie stanowiłoby naruszenia dóbr osobistych gminy, ponieważ elementami herbu są m.in. krzyż i korona. Symbole te są powszechnie używane na całym świecie od tysięcy lat i nikt nie może zakazać ich używania. Ochronie podlegać może tylko herbi to tylko w wersji urzędowej.

Jeżeli nie przyjęto uchwały o zasadach używania herbu należy przyjąć, że co do zasady nie wyłącza to ewentualnej odpowiedzialności podmiotów, które wykorzystwały do własnych celów herb. Zgodnie z kodeksem cywilnym ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie.

Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Z powołanego przepisu nie wynika, że by przyznanie ochrony dobru osobistemu było uzależnione od uprzedniego wyartykułowania przez podmiot, któremu dane dobro przysługuje jakiego rodzaju działania będą oznaczały naruszenie tego dobra. Posiadanie takiej uchwały może jednak ułatwić dochodzenie stosowanych roszczeń.

W niektórych uchwałach spotkałam się z zapisami „w przypadku naruszenia zasad korzystania z herbu organ może zakazać ich używania”. Taki zapis w uchwale jest zupełnie zbędny. Kodeks cywilny w

Herb JST pod ochroną prawną

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 04, grudzień 2012 00:00

Bernadeta Skóbel

Odsłony: 2692

wyczerpujący sposób wskazuje jakie kroki prawne można podjąć w celu ochrony dóbr osobistych.